

Написано от Христо Христов
Сряда, 11 Декември 2013 11:52

Българското общество дава категорична подкрепа за съществуването на комисията по досиетата, за задължителна проверка за принадлежност на ръководните държавни постове към Държавна сигурност и за законово ограничаване на подобни назначения във властта.

Това стана ясно снощи (10 декември 2013 г.) по време на предаването „Референдум“ по БНТ ([ВИЖ ВИДЕО ТУК](#)). Дискусионният въпрос беше трябва ли да има постоянно действащ независим орган, отговарящ за разкриване на досиетата на бившата [Държавна сигурност?](#)

В студиото участваха **Евтим Костадинов**, председател на комисията по досиетата, **Александър Кашъмов** юрист от фондация „Програма достъп до информация“ и писателят **Димитър Бочев**, които обосноваха необходимостта от съществуването на независим държавен орган (комисията), от продължаване на процеса за отваряне на архивите на тоталитарните комунистически служби и огласяване на сътрудниците им.

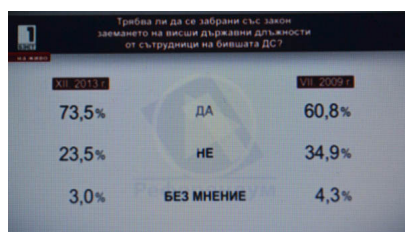
Идеята да се прекрати работата на комисията се опитаха да обосноват кадровите служители на Държавна сигурност – **Горан Симеонов**, бивш оперативен работник от [Първо главно управление на ДС](#), председател на Асоциацията на разузнавачите от запаса, проф. **Бончо Асенов**, бивш оперативен работник от [Шесто управление на ДС](#), работил в отдел 03, преследващ духовенството и полковникът от резерва **Тодор Ников**, бивш служител от [Второ главно управление на ДС](#), член на Национална асоциация „Сигурност“.

Написано от Христо Христов
Сряда, 11 Декември 2013 11:52

Обществото иска лустрация

По време на предаването бяха огласени данни от експресното допитване по темата на "Алфа Рисърч" за "Референдум". Над 73% от обществото смята, че заемането на висши държавни длъжности от бивши сътрудници на Държавна сигурност трябва да се забрани със закон (лустрация, бел. ред.). Прави впечатление, че това мнение, изразено през декември 2013 г., на практика се е увеличило с 13% в сравнение с 2009 г., когато за необходимост от лустрация са се обявили 60,8% от запитаните. В същото време намалява процентът от хората, които смятат, че не трябва да се ограничава достъпа до властта на сътрудниците на ДС със закон. През декември 2013 г. те са 23,5%, докато през 2009 г. те са 34,9%.

Председателят на комисията по досиетата Евтим Костадинов каза, че членовете на комисията и администрацията ѝ желаят да изпълнят своите задължения по закон. Едно от основните задължения е тя да събере в Централизирания архив всички документи, свързани с комунистическите тоталитарни служби. Този процес през последните години е бавен от Националната разузнавателна служба (НРС), от служба „Военна информация“ (СВИ) и Министерството на правосъдието. НРС е правопреемник на Първо главно управление на ДС (външнополитическото разузнаване) и все още не е [предало изцяло неговите архиви, както и щатното разписание на служителите](#), заемали ръководни постове в службата от 10 ноември до днес, за да бъдат проверени

Обществото дава категорична подкрепа на комисията по досиетата и за лустрация на ДС

Написано от Христо Христов
Сряда, 11 Декември 2013 11:52

от комисията по досиетата. Същото е положението и със СВИ, която освен архива не е предала и картотеката на своя правопреемник Разузнавателното управление на Генералния щаб на Българската народна армия.

Министерството на правосъдието трябва да предаде архива на отдел „Затвори“, който е свързан с документи на репресирани от комунистическия режим граждани. Неотдавна министърът на правосъдието Зинаида Златанова заяви, че този месец архивите ще бъдат предадени на комисията по досиетата, каквото е изискването по закон.

Горан Симеонов, председателят на Асоциацията на разузнавачите от запаса, който заедно със свои колеги от ДС [миналата седмица поиска с писмо до парламента закриването на комисията,](#) направи известно отстъпление от тази теза. „Нашето писмо като че ли не се разбира. Замисълът не е толкова да се затвори комисията – тя е следствие от закона. Идеята с това писмо е най-напред да се опитаме да предизвикаме анализ, разговор за проблема с досиетата, които всъщност разделят българското общество“, каза той.

Юристът Александър Кашъмов посочи, че в действия закон няма текстове, които да заплашват работата и правата на лица, които в момента упражняват секретна дейност. Той поправи твърдението на Симеонов, че комисията разделяла обществото. „Няма разделение в обществото по темата отваряне на досиетата, това е видно от многобройни социологически изследвания“, аргументира се той и припомни, че приетия през 2006 г. закон за досиетата, в резултат на който е съставена и комисията, е продукт на рядко срещан политически и обществен консенсус.

„Законът е постигнат с абсолютното национално съгласие на всички парламентарно представени политически сили и под натиска на обществото, преди влизането в ЕС. Вече тече осма година от работата по този закон. В демократичните общества, в демократична Европа гражданите имат право на информация какво са правили тайните служби по време на тоталитарния режим“, заяви юристът.

По думите му комисията трябва да продължи своята работа не само защото има още да разкрива, но и защото на всички избори – за народни представители, за общински съветници, за кметове, за президент, за евродепутати, се прави проверка на кандидатите, за да може хората да отидат към урните с информиран избор. „Това го каза и Конституционният съд миналата година – правото на информиран избор е право

Обществото дава категорична подкрепа на комисията по досиетата и за лустрация на ДС

Написано от Христо Христов
Сряда, 11 Декември 2013 11:52

на всеки гражданин в демократична страна и в България", допълни Кашъмов, припомняйки [делото в КС, с което съдът единодушно отхвърли искането на Стоян Сталев](#), агент на ДС, бивш дипломат и министър на външните работи в служебния кабинет Софийски.

Бончо Асенов от Шесто управление на ДС се опита да защити тезата, че с обявяването на сътрудниците на ДС е вредно за работата на съвременните специални служби. „Моралната отговорност за ползването на агентите носи нашето държавно и партийно ръководство, а не агентите. Това че ние ще предадем агентурата – държавата, на която тя е сътрудничила, както и го направихме по-късно“, каза той, добавяйки, че от обявените имена се виждало, „какъв елит е сътрудничел на Държавна сигурност“.

"Тайните служби в една демократична държава защитават нейните демократични ценности и принципи. Тайните служби в една деспотична държава, каквато ние безусловно бяхме, защитава деспотизма на деспотите. В това съмнение няма", контрориа писателят Димитър Бочев. "Всички тези оправдания – най-стандартното оправдание "аз съм служил на България" - не, не си служил на България... Ти си служил на един престъпен държавен апарат, ти си служил на една [демонична партия, която е потопила в гнет и насилие цяла една нация](#). Разузнаването, което си обслужвал, е обслужвало директно или индиректно терора на тази партия върху народа", обоснова се Бочев.

Категоричност в общественото мнение за задължителна проверка за принадлежност към ДС

Според изнесените в предаването данни на „Алфа Рисърч“ общественото мнение е категорично, че лицата, които заемат ръководни държавни или обществени постове трябва да бъдат проверявани за принадлежност към ДС.

Обществото дава категорична подкрепа на комисията по досиетата и за лустрация на ДС

Написано от Христо Христов
Сряда, 11 Декември 2013 11:52

